

Roemenië 2014-1

Sparta Rotterdam

In 2006 (verslag) waren we voor het laatst in het door de voetbalclub gesponsorde Sparta Rotterdam Kinderdorp in Techirghiol. Stichting Breath Care For Kids zet zich al jaren in voor kansarme kinderen in Roemenië, Oekraïne

Georgië. Optometristen-docenten Lisette Altena en Jeroen Mulder hebben samen met lokale assistenten ruim 300 kinderen gescreend en waar nodig voorzien van bril-op-maat.

Op 1 augustus vlogen Jeroen Mulder en ik naar Boekarest om een weekje kinderen die in een kindertehuis en volwassenen die vanwege een psychische of verstandelijke beperking in een tehuis wonen optometrisch te screenen.

Op het Henri Coanda International airport werden we opgewacht door Olgun en Bebe. 2 van de 3 bouwers van het Sparta kinderdorp voor kinderen met een handicap en gedragsstoornis. De heren hebben duidelijk lol in het leven en de rit van 3,5 uur naar Techirghiol is dan ook niet saai. 12 jaar geleden hebben ze in hun eigen tijd naast 2 banen 3 van de 4 gebouwen met eigen handen neergezet om met HIV besmette kinderen op te vangen. Dit met steun van Stichting Breath Care For Kids uit Capelle a/d IJssel. Toen het af was, waren deze kinderen al in een ander tehuis geplaatst, maar kwam de gezondheidsraad met het voorstel om een aantal gehandicapte kinderen die uit hun huidige tehuis moesten (kennen jullie de foto's nog van de wegwijnende kinderen vastgeketend aan hun bedje en volledig vervuild?) in het kinderdorp te plaatsen.

Dan was er alleen nog een manager nodig: “owh wacht we hebben een eigenwijze Turk die Engels spreekt en weigert zomaar op te geven en durft te zeggen wat hij denkt. Olgun je wordt gepromoveerd van boerenzoon en assistent in een verpleeghuis naar manager”. Vandaag de dag wonen in dit tehuis ruim 50 kinderen, werken er per dag 8 begeleiders, kok, logopedist, psychotherapeut, orthopedagoog en fysiotherapeut.

De laatste 4 werken ook voor kinderen uit de regio.

Wij slapen in de fysio kamer, want het is vakantie. Het slaapt er prima en wakker worden van voetballende kinderen is weer eens wat anders.

De eerste dag zijn we in het kindertehuis van Agigea. Er is een onderwijzeres die een beetje engels spreekt en zij moet voor ons allebei vertalen. Dus een startwaarde is dan wel fijn: lang leve de hand autorefractor! Ook de cyclogyl en

LEA kaarten (letterkaart) die we hebben meegenomen was zeker fijn. Aangezien we in totaal 60 kinderen hebben gezien variërend in de leeftijd van 3 tot 15 jaar een aantal met een duidelijke uitdaging qua intelligentie. Binnen deze groep waren genoeg amblyopie ogen te vinden, een pracht van een nystagmus latens, een meisje met een status na 3 strabismus operaties betaald door een weldoener. Ze haalde zowaar een visus 0,8 beiderzijds als ze maar een +2,50 opzette. En zowaar weg restje esotropie.

De meeste kinderen zien er gezond uit, maar het is toch schrijnend om te zien dat zelfs in een tehuis er een verschil is qua uiterlijk en er kinderen in lompen rondlopen en onder de schrammen en blauwe plekken zitten.

De personeelsleden laten zichzelf ook graag goed bekijken. Hier kwamen 2 bifocale brillen en een aantal kant en klare leesbrilletjes uit. De lerares Lydia was blij dat ze klaar was, maar voor ons was het een rustig dagje met 64 screenings (Jeroen en ik zijn allebei aardig van de grote stappen snel thuis). 's Avonds gaan we met de tieners van het Sparta kinderdorp naar het meer om te genieten van een kampvuur met disco speakers van de auto op vol levert een mooi gezicht op. Op maandag waren de kinderen van Sparta genoeg aan ons gewend om te screenen en dat moest natuurlijk wel goed bekeken worden als iemand anders aan de beurt was. Hilariteit alom als eerst de oudere kids laten zien hoe het moet en ow ja ook het spekje met liefde aannemen.

Voor sommigen best spannend want als je geboren bent met congenitaal cataract (staar) is zien best een uitdaging en ben je eigenlijk heel blij dat je na een cataractextractie een visus hebt van 3%. Vandaag hebben we vooral veel kinderen gezien maar ook het personeel en de burens wouden graag een controle. Ook op de 2e dag zaten we op ongeveer 70 screenings.

De dinsdag gingen we naar het sanatorium. Dit is het tehuis voor volwassenen die niet op zichzelf kunnen leven om welke reden dan ook. We moesten ons hier een beetje behelpen om de rolstoelers te kunnen zien. Het was smal en warm in de gang en het leek wel een theater hoeveel mensen er stonden te kijken. Hoe ze mensen precies plaatsens is mij een raadsel.

Het ging van een man met afgezette benen en een leger tatoeage op zijn arm die zijn bril zelf gerepareerd had met tape rond de neusbrug tot een syndroom van down die begeleid werd door zijn medebewoner omdat hij de enige was die snapte wat hij zei. Het grote verschil met de kinderen was toch wel dat je merkte dat ze echt aandacht en verzorging tekort hebben gekregen in hun leven. De vertaalster begon bijvoorbeeld heel zenuwachtig te grinniken toen meneer syndroom van down mijn hand vastpakte en begon te aaien. Het geeft niet mevrouw ik ga er niet dood van, krijg alleen een dikke blepharitis (ooglidontsteking) de dag erop.

Het is inmiddels duidelijk dat de mensen weten dat we er zijn en echt de hele stad komt even zijn ogen controleren. Daar word ik altijd wat moe van, maar het hoort erbij, er wordt iets gratis weggegeven. We raken vandaag al een beetje door de leuke monturen heen dus het gaat de goede kant op. De teller staat inmiddels op 220 metingen.

De laatste dag gingen we naar Constanta de dichtstbijzijnde stad. We gaan naar 2 kindertehuizen. Het eerste tehuis zitten gezonde kinderen en hier komen busjes naartoe met kinderen uit andere tehuizen in de stad.

Het is echt bizar om te zien dat de volwassenen weigeren de kinderen voor te laten gaan. Tussen deze kinderen zitten heel veel verlegen muisjes waarvoor een screening bijna een therapiesessie is want ze hebben wat te doen. Qua brillen is dit een vrij standaard populatie. Niemand heeft er een maar er zijn vrij veel

kinderen met een lage myopie of een amblyopie omdat er gewoon geen geld was voor een bril of een artsenbezoek. Het is nog steeds zoals je gezien wilt worden door een arts je maar beter wat omkoopgeld mee kunt nemen.

De meeste kinderen zitten in tehuizen omdat de ouders geen geld hebben om voor ze te zorgen, dus dat zat er voor deze groep niet in. Het meest hilarische moment van de dag was een meisje dat -13 nodig heeft van een jaar of 6 en verschrikkelijk nieuwsgierig dus ze kruipt bijna de pasdoos in om te kijken wat er te zien is. Om half 3 hebben we de mensen die nog stonden te wachten gemeld dat zij de laatste waren zodat we naar het andere tehuis konden. Dit werd ons niet in dank afgenomen toen er nog wat mensen aan kwamen lopen.

Het Christina kindertehuis is er een uit het communistische tijdperk met tralies voor de ramen, maar ook hier zien de kinderen er gezond uit en lijken ze aandacht te krijgen. Hier zien we weer wat mensen met een verstandelijke beperking. Er is altijd een moment dat je denkt hier doe ik het dus voor. Een jongetje van 2,5 komt binnen met zijn ogen dichtgeknepen. Met een plus 8 voor z'n ogen doet hij ze open en begint te glimlachen. Fantastisch toch! Al met al was het een heftige dag. We hebben 110 mensen gezien en onze 18 jarige vertaalsters hebben geleerd hoe je heel hard nee moet zeggen. Ik ben trots op Diana en Diana, ze hebben het klusje toch maar mooi geklaard.

Met een tas vol monturen gaan we weer naar Nederland. Het is goed om te zien dat het beter gaat met Roemenië.

Er zijn nog steeds mensen die het zwaar hebben en stichtingen zoals Breath en Zienderogen zijn nog steeds nuttig, maar ik ben er van overtuigd dat er een moment is dat ze kunnen zeggen wij zijn hier niet meer nodig en kunnen op zoek naar een land wat ons harder nodig heeft.

Lisette Altena, 8 augustus 2014